Spolupráce cukrovarníků a pěstitelů řepy a uplatňování závěrů výzkumu jsou i nadále nezbytné

COOPERATION BETWEEN SUGAR PRODUCERS AND BEET GROWERS AND APPLICATION OF RESEARCH FINDINGS REMAIN ESSENTIAL

Nechci začínat často používaným klišé, že cukrovarnická kampaň byla náročná a sklizeň řepy v těžkých klimatických podmínkách obtížná. I když tomu tak v uplynulé kampani určitě bylo.

Největším problémem poslední řepařské a cukrovarnické sezony byla určitě sklizeň řepy v nadprůměrně deštivém podzimu, její uskladnění a ošetření tak, aby byla stále kvalitní pro zpracování. Řepa vykazovala vysoké zahlinění, průměrnou až podprůměrnou cukernatost. Bohužel nebyla ani v dostatečném množství a dostatečné míře ochráněna zakrytím slámou nebo TOP-TEXem proti vlivům počasí v zimním období. To se podle mého názoru nepodařilo. V prosincových mrazech tak došlo k promrznutí a v následném velmi teplém počasí k alteraci řepy. Ta tak ztratila svou kvalitu a výrazně se zhoršilo její zpracování v cukrovarech. Otázkou je, zda se mohlo učinit více, aby tento problém nenastal. Jsem přesvědčen, že ano. Rozhodně se necítím v pozici uvádět zázračná moudra, či rozsévat vše zachraňující rady. Stačí se však držet toho, co jsme prožili, co jsme vybudovali a co jsme zavedli na základě dlouhodobých výzkumů v uplynulých třiceti letech. Stačí si vzpomenout na srovnávací laťku českého řepařství a cukrovarnictví s tím francouzským či německým po revoluci. Rozdíl kvality a výkonnosti byl obrovský. A dnes? Stačila jedna generace po konci totalitního režimu, abychom se zcela vyrovnali vyspělým západním zemím. A co navíc, možná naši pěstitelé v letošním roce předstihli ve výnosu i dominantní Francii.

Vzpomeňme si, pěstitelé a cukrovarníci, co jsme pro to všechno udělali.

Ke vzájemné spolupráci pěstitelů řepy a cukrovarů jsme založili odborně politické organizace, svazy pěstitelů cukrovky a Českomoravský cukrovarnický spolek, a začlenili je do největších nevládních organizací – Agrární a Potravinářské komory – k tvrdému prosazování zájmů komodity cukrovka – cukr. Založili jsme vysoce odbornou Řepařskou komisi k rychlému zvýšení kvality výnosů cukrové řepy. Dokázali jsme se dohodnout na privátním společném financování práce těchto organizací, na financování odborného řepařského výzkumu prostřednictvím Řepařského institutu v Semčicích. Vše fungovalo a výsledky se dostavily. V této době se díky dobré spolupráci s výzkumem podařilo vyřešit problémy s rizománií, s nematody, makadlovkou, s cerkosporiózou i dalšími chorobami. Velké úsilí bylo věnováno právě dlouhodobému skladování řepy na poli v souvislosti s prodlužujícími se kampaněmi, které jsou pro cukrovary nezbytné z pohledu konkurenceschopnosti. Pěstitelé musí mít

konkurenceschopné partnery pro zajištění dobrého obchodu a cukrovary potřebují ochráněnou, zdravou a kvalitní řepu. A výzkum jasně prokázal, že to jde. Právě uplynulá kampaň nebyla rozhodně ta nejtěžší, absolvovali jsme minimálně stejně dlouhé a těžké a se zdravou řepou. Musí se však důsledně dodržovat prací potvrzené výsledky společných výzkumů, v tomto případě ošetření a ochrana řepy proti mrazivému a následně teplému počasí – zakrytím řepy. Kromě odborných problémů se daří zabezpečovat cukrové řepě v českých podmínkách i dostatečnou pozici ve srovnání s ostatními plodinami. Je nezbytné v tom pokračovat. Čekají nás nové a velmi těžké výzvy. Např. rozhodnutí Evropského soudního dvora o nepřípustnosti výjimek jednotlivým členským státům na moření osiv neonikotinoidy, dále očekávané další „zelené“ restrikce, energetická drahota, emisní povolenky atd. Tyto problémy nemůžeme vyřešit jeden bez druhého , musíme je řešit společně tak jako dosud. Uspokojivě jsme vyřešili problémy, které přineslo období tržní regulace prostřednictvím produkčních kvót a také problémy vzniklé naopak jejich zrušením. Zvládli jsme obrovské cenové výkyvy trhu a právem jsme povýšili řepu v hiearchii ostatních komodit na odpovídající místo.

Ale proč o tom všem píšu, proč opakuji a zdůrazňuji některé známé věci? Z několika důvodů. Předně, že jsme je vždy řešili společně: cukrovary a zemědělci. Dohromady jsme vždy byli a jsme i nyní silní. Jenom společně musíme přijmout odpovědnost za další vývoj komodity cukrovka – cukr. Podílet se na ní společnou prací, politickým přístupem i financováním.

Dále musíme stavět na dosavadních úspěších, které nás posunuly mezi řepařsko-cukrovarnickou evropskou elitu. Nesmíme

degradovat výsledky naší společné práce jenom proto, že se nám nechce, že něčemu nevěříme a nejsme ochotni spolufinancovat společné projekty.

Vezměme si z právě uplynulé kampaně a z problémů, které nám přinesla, velké ponaučení tak, jak jsme to dělali vždy. Vždy spolu a dohromady.

Oldřich Reinbergr